

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10

The 10th STOU National Research Conference

ผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีต่อศูนย์พัฒนาเด็กในจังหวัดระยอง

The Impact of External Quality Assessments on Child Development Centers in Rayong Province

อินทิรา เกตุสมบุญ (Intira Ketsomboon)¹ สมคิด พรหมจรรย์ (Somkid Promjouy)²วรรณดี แสงประทีปทอง (Vandee Sangprateptong)³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีต่อศูนย์พัฒนาเด็กในจังหวัดระยอง ด้านผลการจัดการศึกษา ด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการประกันคุณภาพภายใน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กในจังหวัดระยองที่ได้รับประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) รอบสาม (พ.ศ.2554 – 2558) จำนวน 91 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารจัดการศึกษา 91 คน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็ก ครูหรือผู้ดูแลเด็ก 177 คน และผู้ปกครอง 163 คน รวม 431 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ผลการวิจัยปรากฏว่า การประเมินคุณภาพภายนอกมีผลกระทบด้านบวกต่อศูนย์พัฒนาเด็กโดยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นทุกด้าน ดังนี้ (1) ด้านผลการจัดการศึกษา ด้านอารมณ์ จิตใจมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านร่างกาย ด้านสังคม และด้านสติปัญญา (2) ด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านการส่งเสริมให้ครูหรือผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรมทุกปีมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็ก ส่วนด้านการจัดให้มีครู ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรที่เพียงพอและมีคุณภาพของต้นสังกัดไม่เกิดการเปลี่ยนแปลง (3) ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้เด็กเรียนรู้เต็มศักยภาพของครูหรือผู้ดูแลเด็กมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ การวางแผนและประเมินพัฒนาการเด็กของครูหรือผู้ดูแลเด็ก และด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก และ (4) ด้านการประกันคุณภาพภายใน ด้านการดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายในที่ครอบคลุมการดำเนินงานตามกฎกระทรวงฯ มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านระบบการประกันคุณภาพภายใน

คำสำคัญ การประเมินคุณภาพภายนอก ผลกระทบ ศูนย์พัฒนาเด็ก

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช keakai01@hotmail.com

² รองศาสตราจารย์ ดร. แผนกการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช drsomkid@hotmail.com

³ รองศาสตราจารย์ ดร. แผนกการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช svandee_6@hotmail.com

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10

The 10th STOU National Research Conference

Abstract

The objective of this research was to evaluate the impacts of external quality assessment on child development centers in Rayong province in the aspects of educational management outcomes, educational management, learner-centered instructional management, and internal quality assurance. The research population comprised 91 child development centers in Rayong province that had received the third round of external quality assessment (B.E. 2554 – 2558) from the Office of National Education Standard and Quality Assessment (Public Organization). The research informants totaling 431 persons comprised 91 educational administrators, 177 center heads, teachers or child care givers, and 163 parents. The employed research instruments were a questionnaire and an interview form. Statistics employed for data analysis was the percentage. Research findings revealed that external quality assessment had positive impacts on child development centers resulting in the occurring of changes for the better in every aspect as follows: (1) in the aspect of educational management outcomes, the positive impacts with the aspect receiving the top impact being the emotional or mental aspect, to be followed by the physical, social, and intellectual aspects respectively; (2) in the aspect of educational management, the positive impacts with the aspect receiving the top impact being that of the promotion of teachers or child care givers to receive training every year, to be followed by that of the arrangement of safe and hygienic internal and external environment to facilitate learning, that of the budget management, and that of the management of the board of child development center, respectively; while no positive change occurred in that of providing sufficient and quality teachers, child care givers and personnel for the centers by the supervisory work unit; (3) in the aspect of learner-centered instructional management, the positive impacts the top impact being that of providing diversified experiences by teachers and child care givers to enable the children to learn up to their full potential, to be followed by that of the preparation of learning experience management plans, that of planning for and evaluation of the children's development by teachers and child care givers, and that of arrangement of environment conditions both within and outside the classroom that enhance children's learning and development; and (4) in the aspect of internal quality assurance, the positive impacts the top impact being that of the operation based on the internal quality assurance system that covers the operation in accordance with the ministerial regulations, to be followed by that of the internal quality assurance system.

Keywords: External quality assessment, Impact, Child development center

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10

The 10th STOU National Research Conference

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และเป็นกระบวนการในการพัฒนามนุษย์ตั้งแต่วัยแรกเกิด ไปถึงวัยแห่งการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งการศึกษา คือ กระบวนการเรียนรู้เพื่อการเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม การวางรากฐานพัฒนาการเด็กตั้งแต่แรกเกิดและมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เติบโตอย่างมีคุณภาพอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2562) ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เป้าหมายข้อ 3.3 สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน (มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ, 2562)

ศูนย์พัฒนาเด็กเป็นสถานที่พัฒนาเด็กซึ่งถือว่าเป็นสถานศึกษาแห่งหนึ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาให้ระดับปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาอีกรูปแบบที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับการพัฒนารากฐานชีวิตของเด็กและเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนในระดับสูงขึ้นต่อไป (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2547) จึงทำให้เริ่มดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกกับศูนย์พัฒนาเด็ก ซึ่งถือเป็นการประเมินรอบแรกในช่วง พ.ศ.2554 - 2558 เพื่อการส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กพัฒนาไปสู่คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาต่อไป (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2554) ผลการดำเนินงานในการจัดการศึกษาของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของประเทศไทยพบว่า ผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่มีความรู้ในการดูแลเด็กปฐมวัย แต่ด้านการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานและชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านความมั่นคงในหน้าที่การงาน การมีระบบกลั่นกรองและตรวจสอบเพื่อความยุติธรรม ได้แก่ ด้านเงินเดือนและสวัสดิการเกณฑ์การบรรจุแต่งตั้ง การเลื่อนตำแหน่งอย่างเป็นธรรมโดยไม่มีการเมืองมาเกี่ยวข้อง การจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอและทั่วถึงในการจัดอบรมสัมมนา การสร้างคู่มือการสอน และงบประมาณด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ การซ่อมแซมสถานที่และครุภัณฑ์ การตรวจสอบความถูกต้องของการใช้งบประมาณ การจัดทำหลักสูตรที่มีการบูรณาการโดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาอยู่ในหลักสูตร การจัดอบรมสัมมนาให้ผู้บังคับบัญชาต้นสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารจัดการและควมมีตำแหน่ง นักวิชาการทางการศึกษาทุกแห่งเพื่อช่วยเหลือให้คำแนะนำด้านการบริหารจัดการ (บุญญลักษณ์ ตำนานจิตร และณัฐวุฒิ สังข์ทอง, 2554)

การศึกษาผลกระทบของการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยเกิดจากการเปลี่ยนแปลงภายในองค์กรซึ่งเป็นผลกระทบทางบวกส่งผลให้เพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพดีขึ้นคือ สร้างผู้นำ ขับเคลื่อนคุณภาพ สร้างมาตรฐานการปฏิบัติงาน เกิดวัฒนธรรมคุณภาพ เกิดเครือข่ายความร่วมมือ และเพิ่มโอกาสและศักยภาพของโรงเรียน ส่วนผลกระทบทางลบเป็นความเปลี่ยนแปลงที่ไม่พึงประสงค์ ส่งผลให้ขาดประสิทธิภาพและคุณภาพลดลง ได้แก่ การสร้างหลักฐานเพื่อตอบตัวบ่งชี้ เสริมหน้าที่และความรับผิดชอบเกินความจำเป็น เพิ่มงบประมาณและทรัพยากร การทำประกันคุณภาพโดยขาดความรู้ความเข้าใจ และเกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อการประกันคุณภาพ ส่วนผลกระทบขั้นทุติยภูมิเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของบุคคล หน่วยงาน และสังคม ซึ่งผลกระทบทางบวก ด้านผู้เรียนได้แก่ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น การได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติ การพัฒนาให้เกิดทักษะการเรียนรู้ ทักษะทำงาน และทักษะชีวิต และมีคุณธรรมจริยธรรม ด้านครูผู้สอนมีความเป็นครูมืออาชีพ ได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติ ได้รับวิทยฐานะที่สูงขึ้น ผู้บริหารมีความเป็นผู้บริหารมืออาชีพมีภาวะผู้นำ และได้รับรางวัลทางการบริหาร ส่วนผลกระทบทางลบได้แก่ การประเมินคุณภาพไม่ได้สะท้อนคุณภาพที่แท้จริงของผู้เรียนได้ ครูมีภาระเอกสารเพิ่มขึ้นส่งผลให้ประสิทธิภาพการสอนน้อยลง ผู้บริหารโรงเรียนไม่สามารถควบคุมปัจจัยภายใน/

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10

The 10th STOU National Research Conference

ภายนอกที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนได้ อีกทั้งผลกระทบทางบวกระดับหน่วยงาน ได้แก่ สื่อการเรียนรู้มีคุณภาพ แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย โรงเรียนได้รับรางวัลคุณภาพ ได้รับความเชื่อมั่นจากนักเรียน ผู้ปกครอง และสังคม ส่วนผลกระทบทางลบระดับหน่วยงาน ได้แก่ ต้องจัดให้มีห้องประกันคุณภาพ และต้องเตรียมรับการประเมินจากหลากหลายหน่วยงาน ผลกระทบทางบวกระดับสังคม ได้แก่ ศิษย์เก่าให้ความช่วยเหลือสนับสนุนงานโรงเรียน ผู้ปกครองให้ความร่วมมือและช่วยเหลืองานโรงเรียน ชุมชนศรัทธาครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียน และชุมชนให้ความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียน (จตุภูมิ เขตจัตุรัส, 2562) ซึ่งจากการศึกษาผลกระทบของการประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่าศูนย์พัฒนาเด็กเมื่อประเมินคุณภาพภายนอกไปแล้วเกิดผลกระทบด้านบวกหรือด้านลบอย่างไร ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือไม่อย่างไร โดยศูนย์พัฒนาเด็กในจังหวัดระยองได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของการประเมินในรอบนั้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผน ปรับปรุง และเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก และเพื่อการติดตามการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กต่อไป

วัตถุประสงค์

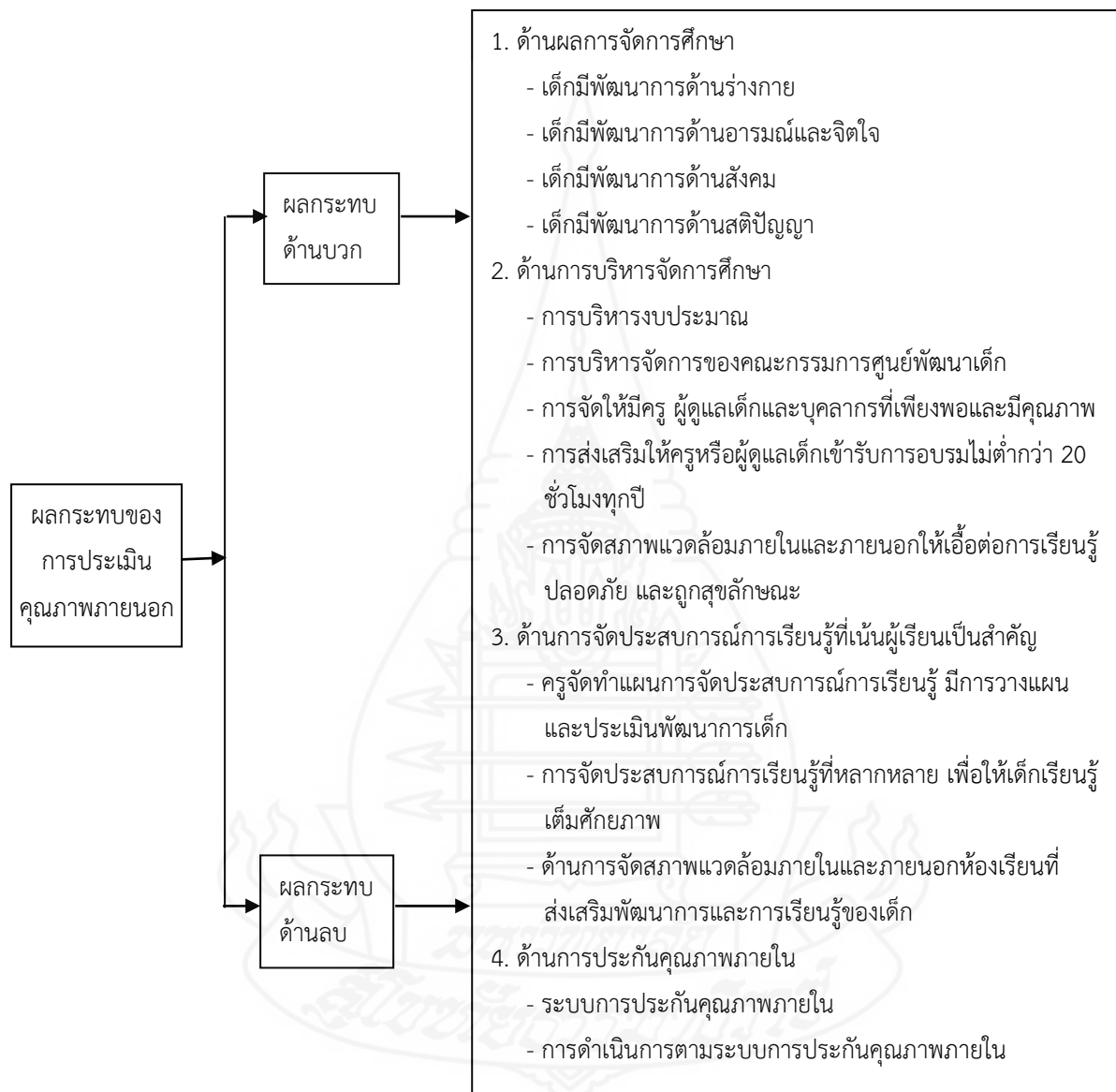
เพื่อประเมินผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีต่อศูนย์พัฒนาเด็กด้านผลการจัดการศึกษา ด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการประกันคุณภาพภายใน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10

The 10th STOU National Research Conference

กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการดังนี้

1. ประชากร ประกอบด้วย

1.1 ศูนย์พัฒนาเด็กในจังหวัดระยองที่ได้รับประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบสาม (พ.ศ.2554 – 2558) จำนวน 91 แห่ง ซึ่งแต่ละศูนย์พัฒนาเด็กผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารจัดการศึกษา 91 คน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็ก ครูหรือผู้ดูแลเด็ก 177 คน และผู้ปกครอง 163 คน รวม 431 คน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10

The 10th STOU National Research Conference

1.2 ศูนย์พัฒนาเด็กในจังหวัดระยอง จำนวน 8 แห่ง ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ อย่างละ 2 แห่ง เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหารจัดการศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็ก ครูหรือผู้ดูแลเด็ก รวม 16 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถามความคิดเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงหลังจากการประเมินคุณภาพภายนอก โดยมี 3 ประเด็น คือ 1) ดีขึ้น 2) เท่าเดิม 3) ลดลง ซึ่งแบบสอบถามแบ่งเป็นตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีต่อผลการจัดการศึกษา ตอนที่ 3 ผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีต่อการบริหารจัดการศึกษา ตอนที่ 4 ผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีต่อการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และตอนที่ 5 ผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีต่อการประกันคุณภาพภายใน และแบบสัมภาษณ์ 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีต่อศูนย์พัฒนาเด็ก ประกอบด้วย (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (2) ผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีต่อด้านผลการจัดการศึกษา (3) ผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีต่อการบริหารจัดการศึกษา (4) ผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีต่อการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (5) ผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีต่อการประกันคุณภาพภายใน และ 2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เกี่ยวกับผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกของศูนย์พัฒนาเด็กในด้านผลการจัดการศึกษา ด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการประกันคุณภาพภายใน โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความครอบคลุมและความเหมาะสมแล้ว นำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาสอดคล้องของเนื้อหาและได้ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยสืบค้นข้อมูลรายชื่อศูนย์พัฒนาเด็กในจังหวัดระยองจากประกาศของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และส่งหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พร้อมทั้งแบบสอบถามส่งไปทางไปรษณีย์ โดยแนบซองเปล่าติดแสตมป์และจำหน่ายซองถึงผู้วิจัยไปยังหน่วยงานต้นสังกัด คือ เทศบาลนคร เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการใช้แบบสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม โดยใช้ความถี่และร้อยละ สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีต่อด้านผลการจัดการศึกษา พบว่า ในภาพรวมเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นทุกด้าน คิดเป็นร้อยละ 69.17 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเกิดการเปลี่ยนแปลงมากที่สุดคือ พัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ คิดเป็นร้อยละ 75.28 โดยเปลี่ยนแปลงดีขึ้นทุกรายการ โดยมากที่สุด 3 ลำดับแรกได้แก่ เด็กสนุกสนานในการทำกิจกรรม เด็กสามารถเล่นร่วมกับผู้อื่นได้ เด็กมีสุนทรียภาพชื่นชอบด้านดนตรีและการเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะ เสียงเพลง

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10

The 10th STOU National Research Conference

ร้องเพลง เต้นประกอบเพลง และเด็กสามารถปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันกับผู้อื่นได้ และรองลงมาคือ พัฒนาการด้านร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 73.95 พัฒนาการด้านสังคม คิดเป็นร้อยละ 63.80 และพัฒนาการด้านสติปัญญา คิดเป็นร้อยละ 63.65 รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลรวมของผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีต่อด้านผลการจัดการศึกษา

ด้านผลการจัดการศึกษา	ร้อยละการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น
1. พัฒนาการด้านร่างกาย	73.95
2. พัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ	75.28
3. พัฒนาการด้านสังคม	63.80
4. พัฒนาการด้านสติปัญญา	63.65
รวม	69.17

2. ผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีต่อการบริหารจัดการศึกษา พบว่า ในภาพรวมเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นทุกด้าน คิดเป็นร้อยละ 61.22 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเกิดการเปลี่ยนแปลงมากที่สุดคือ ด้านการส่งเสริมให้ครูหรือผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรมทุกปี คิดเป็นร้อยละ 72.32 โดยเปลี่ยนแปลงดีขึ้นทุกรายการ โดยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ครูหรือผู้ดูแลเด็กทุกคนนำความรู้จากการอบรมมาพัฒนาตนเอง และครูหรือผู้ดูแลเด็กทุกคนนำความรู้จากการอบรมมาพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และต้นสังกัดส่งเสริมให้ครูหรือผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรมด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมงทุกปี และรองลงมาคือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ คิดเป็นร้อยละ 62.70 ด้านการบริหารงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 61.88 ด้านการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็ก คิดเป็นร้อยละ 59.86 และด้านการจัดให้มีครู ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรที่เพียงพอและมีคุณภาพของต้นสังกัด คิดเป็นร้อยละ 49.32 ส่วนที่เกิดการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุดคือ ด้านการจัดหาบุคลากรที่ครอบคลุมภาระงานภายในศูนย์พัฒนาเด็ก และจัดหาครูหรือผู้ดูแลเด็กที่เพียงพอกับจำนวนเด็ก และด้านคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กมีส่วนร่วมบริหารงานและระดมทุนเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนา และด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายในคือ ห้องส้วมมีเพียงพอกับจำนวนเด็ก และมีขนาดเหมาะสมกับเด็ก และการระดมงบประมาณจากภายนอกทั้งการรับบริจาคเงิน สิ่งของ หรือทอดผ้าป่าเพื่อนำมาพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็ก รายละเอียดดังตารางที่ 2

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10

The 10th STOU National Research Conference

ตารางที่ 2 ผลรวมของผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีต่อการบริหารจัดการการศึกษา

ด้านการบริหารจัดการศึกษา	ร้อยละการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น
1. ด้านการบริหารงบประมาณ	61.88
2. ด้านการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็ก	59.86
3. ด้านการจัดให้มีครู ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรที่เพียงพอและมีคุณภาพของต้นสังกัด	49.32
4. ด้านการส่งเสริมให้ครูหรือผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรมทุกปี	72.32
5. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ	62.70
รวม	61.22

3. ผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ในภาพรวมเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นทุกด้านคิดเป็นร้อยละ 77.04 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเกิดการเปลี่ยนแปลงมากที่สุดคือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้เด็กเรียนรู้เต็มศักยภาพ คิดเป็นร้อยละ 78.49 โดยเปลี่ยนแปลงดีขึ้นทุกรายการ โดยมากที่สุด 3 ลำดับแรกได้แก่ ครูหรือผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมประจำวันเหมาะสมกับวัยเด็ก ผลิตภัณฑ์และใช้สื่อในการจัดประสบการณ์ จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาเด็ก จัดกิจกรรมประจำวันตามหลักสูตรและจัดกิจกรรมประจำวันอย่างมีประสิทธิภาพ และรองลงมาคือ ด้านการจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ การวางแผนและประเมินพัฒนาการเด็ก คิดเป็นร้อยละ 76.85 และด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 75.79 รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลรวมของผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	ร้อยละการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น
1. ด้านการจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ การวางแผนและประเมินพัฒนาการเด็ก	76.85
2. ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้เด็กเรียนรู้เต็มศักยภาพ	78.49
3. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก	75.79
รวม	77.04

4. ผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีต่อการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งจากแบบสอบถามพบว่า ในภาพรวมเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นทุกด้านคิดเป็นร้อยละ 68.19 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเกิดการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10

The 10th STOU National Research Conference

คือ ด้านการดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายในที่ครอบคลุมการดำเนินงานตามกฎกระทรวงฯ คิดเป็นร้อยละ 70.68 โดยเปลี่ยนแปลงดีขึ้นทุกรายการ โดยมากที่สุด 3 ลำดับแรกได้แก่ จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็ก การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็ก และมีการจัดทำโครงการ/กิจกรรมในการพัฒนาตามแผน และรองลงมาคือ ด้านระบบการประกันคุณภาพภายใน คิดเป็นร้อยละ 65.69 โดยการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุดได้แก่ ต้นสังกัดสนับสนุนให้ครูหรือผู้ดูแลเด็กมีความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ครูหรือผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน และนำความรู้จากการอบรมมาดำเนินการประกันคุณภาพภายใน รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลรวมของผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีต่อการประกันคุณภาพภายใน

ด้านการประกันคุณภาพภายใน	ร้อยละการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น
1. ด้านระบบการประกันคุณภาพภายใน	65.69
2. ด้านการดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายในที่ครอบคลุมการดำเนินงานตามกฎกระทรวงฯ	70.68
รวม	68.19

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีต่อด้านผลการจัดการศึกษา พบว่า เกิดผลกระทบด้านบวกทุกด้าน กล่าวคือ เด็กได้รับการส่งเสริมพัฒนาได้แก่ สุขอนามัยที่ดีล้างมือก่อนรับประทานอาหาร เด็กสนุกสนานในการทำกิจกรรมและสามารถเล่นร่วมกับผู้อื่นได้ เด็กมีมารยาทในการทำความเคารพการทักทายการไหว้ เด็กสามารถตอบคำถามจากการเรียนรู้ได้และมีทักษะในการใช้ภาษาสื่อสารเหมาะสมตามวัย ส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ที่ว่าเด็กกล้าแสดงออก เด็กร่าเริงแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง สะอาดสะอาดรับประทานอาหารเช้าที่มีประโยชน์ รู้จักไหว้ผู้ใหญ่ กล้าพูดกล้าคุย กล้าแสดงออกมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูหรือผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้านอย่างหลากหลายผ่านกิจกรรมประจำวัน 6 กิจกรรมหลัก มีสื่ออุปกรณ์ที่เหมาะสมหลากหลายและเพียงพอให้เด็กได้เล่นและสัมผัสจริง จัดกิจกรรมให้เด็กได้ทดลองและลงมือปฏิบัติจริง นอกจากนั้นยังมีการกำหนดอัตลักษณ์ซึ่งพึงมีการกำหนดขึ้นเมื่อมีการประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 3 โดยส่วนใหญ่กำหนดอัตลักษณ์เรื่องการไหว้ ส่งผลให้เด็กมีมารยาทการไหว้ อีกทั้งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็ก และครูหรือผู้ดูแลเด็กมีความใส่ใจต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปรีชา รอดมณี (2550) พบว่า การนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียนของเครือข่ายโรงเรียนที่ 40 สำนักงานเขตหนองจอก อยู่ในระดับมาก เนื่องด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามที่กำหนดในมาตรฐานการศึกษา ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สนับสนุนให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ กิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน สอดแทรกความรู้ คุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของจตุภูมิ เขตจตุรัส (2562) ศึกษาผลกระทบของการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงเป็นผลกระทบ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10

The 10th STOU National Research Conference

ทางบวก ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น พัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ ทักษะการทำงาน และทักษะชีวิต และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม

2. ผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีต่อการบริหารจัดการศึกษา พบว่า มีผลกระทบด้านบวกทุกด้าน กล่าวคือ มีการจัดสรรงบประมาณโปร่งใสและตรวจสอบได้ มีการใช้งบประมาณที่คุ้มค่าเกิดประโยชน์กับศูนย์พัฒนาเด็ก คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ และมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาอาคารสถานที่ การจัดหาครู/ผู้ดูแลเด็กที่มีคุณภาพ ครู/ผู้ดูแลเด็กนำความรู้จากการอบรมมาพัฒนา มีการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อมภายในอาคารที่ปลอดภัยกับเด็ก มีการกำหนดมาตรการป้องกันความปลอดภัยภายในศูนย์พัฒนาเด็ก และส่วนที่เกิดการเปลี่ยนแปลงน้อยคือ ด้านการจัดหาบุคลากรที่ครอบคลุมภาระงานภายในศูนย์พัฒนาเด็ก และจัดหาครูหรือผู้ดูแลเด็กที่เพียงพอกับจำนวนเด็ก และด้านคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กมีส่วนร่วมบริหารงานและระดมทุนเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนา และห้องส้วมมีไม่เพียงพอกับจำนวนเด็กและขนาดไม่เหมาะสมกับเด็ก และยังไม่ระดมงบประมาณจากภายนอกทั้งการรับบริจาคเงิน สิ่งของ หรือทอดผ้าป่าเพื่อนำมาพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ว่าการประเมินคุณภาพภายนอกทำให้มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ส่งผลให้ด้านงบประมาณที่โปร่งใสใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์กับเด็ก มีการจัดซื้อสื่ออุปกรณ์ให้เหมาะสมและเพียงพอกับเด็ก มีอาคารสถานที่สะอาดและปลอดภัยกับเด็ก สร้างอาคารเรียนเพื่อให้มีห้องเรียนที่เพียงพอกับเด็ก ส่งเสริมให้ครู/ผู้ดูแลเด็กได้รับการอบรมพัฒนา ส่งเสริมให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็ก ดูแลสนามเด็กเล่นให้อยู่ในสภาพดีและซ่อมแซมให้ปลอดภัยกับเด็ก ที่เป็นเช่นนี้เพราะหน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหารจัดการศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กมีความตระหนักและเห็นความสำคัญต่อการประเมินคุณภาพภายนอกโดยนำผลการประเมินและข้อเสนอแนะไปดำเนินการพัฒนา เนื่องจากผู้บริหารจัดการศึกษาและคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กได้เข้ารับฟังการรายงานผลการประเมินด้วยวาจาจากการประเมินคุณภาพภายนอก จึงทำให้มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่มีต่อศูนย์พัฒนาเด็กแล้วนำเสนอแนะไปดำเนินการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐธยาน์ บุญทวีวัฒน์ (2558) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับการใช้ผลการประเมินภายนอกในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาระบบการนิเทศ ตรวจสอบ สร้างกลไกเพื่อพัฒนาให้เป็นไปตามแผนงานการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจเพื่อการพัฒนา และสอดคล้องกับงานวิจัยของจตุภูมิ เขตจตุรัส (2562) พบว่า เกิดผลกระทบทางบวก โดยการเปลี่ยนแปลงด้านผู้บริหารสถานศึกษา การจัดซื้อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย การเกิดพื้นที่สร้างสรรค์ในการเรียนรู้และการทำงาน และชุมชนให้ความร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียน

3. ผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า มีผลกระทบด้านบวกทุกด้าน กล่าวคือ ครูหรือผู้ดูแลเด็กวางแผนและประเมินพัฒนาการเด็ก มีการจัดกิจกรรมประจำวันเหมาะสมกับวัยเด็ก มีการผลิตสื่อและใช้สื่อ มีการดูแลสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนให้สะอาดถูกสุขลักษณะ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ว่าครู/ผู้ดูแลเด็กได้เข้ารับการอบรมพัฒนา ได้แก่ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2560 การผลิตสื่อ มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ครูหรือผู้ดูแลเด็กมีการจัดทำแผนการสอน และผลิตสื่ออุปกรณ์ มีการกำหนดให้เด็กเล็กดื่มนมขวดและขนมกรุบกรอบ การส่งเสริมเด็กเรื่องการออมเงิน มีการกำหนดอัตลักษณ์ส่งเสริมเด็กเรื่องการไหว้ และการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมส่งผลให้เป็นที่ยังพอใจของผู้ปกครอง มีการเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสาธิตวิธีการทำขนม

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10

The 10th STOU National Research Conference

ทำให้เด็กได้เรียนรู้หลากหลายมากขึ้น ที่เป็นเช่นนี้เพราะครูหรือผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความสามารถมากขึ้น เข้ารับการอบรมพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง อีกทั้งผู้บริหารจัดการศึกษามีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่มากยิ่งขึ้น ทำให้มีการติดตามการทำงานของครูหรือผู้ดูแลเด็ก และกำกับติดตามการดำเนินของศูนย์พัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง มีการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกและข้อเสนอแนะไปใช้พัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของปรีชา รอดมณี (2550) พบว่า อยู่ในระดับมาก เนื่องด้วยครูได้รับการศึกษาและอบรมเพิ่มเติม ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดครูเข้าสอนตามความรู้ความสามารถ ความถนัดและสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของจตุภูมิ เขตจตุรัส (2562) พบว่า เกิดผลกระทบทางบวก เนื่องด้วยการเปลี่ยนแปลงด้านครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดสื่อการสอนที่มีคุณภาพหลากหลายและเพียงพอ

4. ผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกที่มีต่อการประกันคุณภาพภายใน พบว่า มีผลกระทบด้านบวกทุกด้าน กล่าวคือ ด้านการดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายใน มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดทำโครงการ/กิจกรรมในการพัฒนา ในส่วนที่มีการเปลี่ยนแปลงน้อยคือ ต้นสังกัดสนับสนุนให้ครูหรือผู้ดูแลเด็กมีความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ครูหรือผู้ดูแลเด็กนำความรู้มาดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ที่ว่าต้นสังกัดสนับสนุนให้ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในและการทำแผนพัฒนา ทำให้ครูจัดทำแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณได้ ทำรายงานการประกันคุณภาพภายใน (SAR) ประจำปี ครูหรือผู้ดูแลเด็กทำงานเป็นระบบมากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งทั้งนี้อาจเป็นเพราะหน่วยงานต้นสังกัด หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็ก ครูหรือผู้ดูแลเด็กเห็นความสำคัญกับการประเมินคุณภาพภายนอก ส่งเสริมให้ครูหรือผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา การประกันคุณภาพภายในและการจัดทำรายงานการประเมินตนเองเพื่อเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกด้วย นอกจากนั้นกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดได้มีการประกาศให้ศูนย์พัฒนาเด็กต้องดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยแห่งชาติ ส่วนครูหรือผู้ดูแลเด็กให้ความเห็นจากการสัมภาษณ์ถึงผลกระทบด้านลบคือ ทำให้ครูมีภาระงานมากขึ้นและต้องเอาเวลาไปทำเอกสาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจตุภูมิ เขตจตุรัส (2562) พบว่า ภาพรวมผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีผลกระทบทางบวก เนื่องมาจากการดำเนินงานประกันคุณภาพ 8 กิจกรรม ได้แก่ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดระบบบริหารและสารสนเทศ ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอก แต่มีผลกระทบทางลบคือครูมีภาระงานเอกสารเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ โดยการร่วมมือกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นควรมีระบบการติดตามผลศูนย์พัฒนาเด็กในการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกและข้อเสนอแนะไปพัฒนาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น เพื่อการยกย่องชมเชยศูนย์พัฒนาเด็กที่ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้นและเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ศูนย์พัฒนาเด็กเด็กแห่งอื่นๆ เกิดการพัฒนาต่อไป

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10

The 10th STOU National Research Conference

1.2 ผลการวิจัยส่วนที่ไม่เกิดการเปลี่ยนแปลง คือ จำนวนครู/ผู้ดูแลเด็กไม่เพียงพอกับจำนวนเด็ก คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กไม่มีส่วนร่วมในการระดมงบประมาณจากภายนอกทั้งการบริจาคเงิน สิ่งของ หรือทอดผ้าป่าเพื่อนำมาพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็ก ห้องส้วมมีไม่เพียงพอกับจำนวนเด็กและมีขนาดไม่เหมาะสมกับเด็ก ดังนั้นกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงควรจัดการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจกับหน่วยงานต้นสังกัด คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กและผู้เกี่ยวข้อง ให้ความสำคัญตระหนักและมีความเข้าใจในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลกระทบที่มีต่อศูนย์พัฒนาเด็กในรูปแบบผสมผสานและวิธีการเชิงคุณภาพ โดยจำแนกตามขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กที่มีขนาดต่างกัน และระดับผลการประเมินภายนอกที่ต่างกัน เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผลการวิจัย ไปปรับปรุงแก้ไขใช้ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กได้ตรงตามสภาพจริง

2.2 ควรทำวิจัยต่อเนื่อง เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการอื่นร่วมด้วย เช่น การเข้าไปสังเกตอย่างมีส่วนร่วม สัมภาษณ์เชิงลึก และศึกษาเอกสาร เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกิดขึ้นจากสภาพจริง และเก็บข้อมูลจากผู้รับบริการและชุมชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการให้ความช่วยเหลือ เป็นต้น

2.3 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลกระทบหลังจากประเมินคุณภาพภายนอกผ่านไปแล้วเท่านั้น ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาผลกระทบของการประเมินคุณภาพภายนอกทั้งก่อนการประเมินและหลังการประเมิน เพื่อที่จะได้เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2547). *คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร.
- _____. (2562). *คู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย*. กรุงเทพมหานคร.
- จตุภูมิ เขตจัตุรัส. (2562). *การศึกษาผลกระทบของการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). กรุงเทพมหานคร.
- ณัฐยานัน บุณยทวีพัฒน์. (2558). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญญลักษณ์ ดำนานจิตร, และ ณัฐวุฒิ สังข์ทอง. (2554). *การศึกษาผลการดำเนินงานในการจัดการศึกษาของผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของประเทศไทย*. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ปรีชา รอดมณี. (2550). *การนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียนของเครือข่ายโรงเรียนที่ 40 สำนักงาน เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2554). *คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554 – 2558) ระดับการศึกษาปฐมวัย (แรกเกิด -2 ปี). ฉบับสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร.

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 10

The 10th STOU National Research Conference

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี)*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

